

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рж г 1140/2016
21.12.2016. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Сурла, адвокат из ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача, изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 г 115/16 од 14.06.2016. године, у седници одржаној 21.12.2016. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Београду Р4 г 115/16 од 14.06.2016. године, тако што се:

УТВРЂУЈЕ да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету Првог основног суда у Београду П 73685/10.

НАЛАЖЕ СЕ Првом основном суду у Београду да предузме неопходне мере како би се поступак у предмету П 73685/10 окончао у најкраћем могућем року.

Предлагачу **СЕ ОДРЕЂУЈЕ** примерена накнада због повреде права на суђење у разумном року у износу од 20.000,00 динара и трошкови првостепеног и другостепеног поступка у износу од 18.390,00 динара, који ће му се исплатити из буџетских средстава Републике Србије одређених за рад судова у року од три месеца од дана подношења захтева за исплату.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев предлагача за одређивање примерене накнаде због повреде права на суђење у разумном року преко износа од 20.000,00 динара до износа од 150.000,00 динара.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 115/16 од 14.06.2016. године одбијен је захтев предлагача, којим је тражио да се утврди да му је у предмету Првог основног суда у Београду П 73685/10 повређено право на суђење у разумном року, да се том суду наложи да предузме неопходне мере како би се поступак окончао у најкраћем року, као и захтев за одређивање накнаде због повреде права у износу од 150.000,00 динара и захтев за накнаду трошкова поступка.

Против првостепеног решења предлагач је изјавио жалбу из свих законских разлога.

Одлучујући о жалби на основу чл. 86 став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08 са изменама), Врховни касациони суд је испитао побијано решење на основу чл. 386. у вези чл. 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14), на основу чл. 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, на чију примену упућује чл. 8в Закона о уређењу судова и нашао да је жалба основана.

У поступку нису учињене битне повреде из чл. 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које Врховни касациони суд као другостепени пази по службеној дужности.

У конкретном случају, предлагач је 25.12.2015. године Вишем суду у Београду поднео захтев за заштиту права на суђење у разумном року у предмету Првог основног суда у Београду П 73685/2010. Решењем Р4 п 37/16 од 17.03.2016. године Виши суд у Београду огласио се стварно ненадлежним за поступање и по правоснажности решења предмет уступио Апелационом суду у Београду, као стварно и месно надлежном суду. У поступку пред првостепеним судом је утврђено да је СЗР ..., чији је власник био предлагач у овом поступку, у својству тужиоца 21.05.2010. године поднео тужбу против тужене ББ из ..., ради дуга за извршене грађевинске радове. У поступку је заказано укупно 34 рочишта, од којих су нека одложена из различитих разлога (недостатак процесних претпоставки, спреченост судије који поступа у предмету, ради једновременог саслушавања парничних странака, штрајка адвоката и тако даље). Ради се о сложеном предмету, односно дугу из уговора о извођењу грађевинских и грађевинско-занатских радова на адаптацији стамбене зграде. Према изнетим разлозима, у раду парничног суда није било неправилности и процесних пропуста, без обзира на то што је заказан толики број рочишта, нити је суд толерисао злоупотребу процесних овлашћења од стране тужене. Са друге стране, и сам предлагач (тужилац) доприносио је одуговлачењу поступка подношењем неоправдано великог броја поднесака, што је чинила и тужена. Одлагања неких рочишта (због штрајка адвоката), као и ради једновременог саслушавања парничних странака у циљу економичности поступка и због формирања нове мреже судова представљају објективне околности, које се не могу сматрати пропустима парничног суда.

У жалби предлагача основано се указује да је првостепени суд погрешно применио процесне одредбе из Закона о уређењу судова, Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и Устава Републике Србије.

У конкретном случају, чињеница је да од момента подношења тужбе до момента подношења захтева за заштиту права на суђење у разумном року поступак у наведеном парничном предмету траје више од пет ипо година и да још увек није окончан ни у првом степену. Чињеница је такође да је парнични суд заказао 34 рочишта, од којих су нека одложена из различитих (оправданих и неоправданих) разлога. Ради извођења доказа грађевинским вештачењем, а потом и допунског вештачења, као и због одлагања већег броја рочишта у вези са

одређеним вештачењем, поступак је продужен за скоро две године. Томе треба додати и одлагање пет рочишта због „спречености судије који поступа у овом предмету“, што никако не може представљати објективну околност, већ управо представља пропуст парничног суда. Када се посматра поступање првостепеног суда, може се закључити да је у великој мери толерисао процесне злоупотребе обе парничне странке, које су у току поступка достављале велики број поднесака, често неблаговремено, због чега су рочишта одлагана ради изјашњења друге стране. У том смислу, постоји извештај допринос самог тужиоца неоправдано дугом трајању поступка, али је, по оцени Врховног касационог суда, парнични суд својим поступањем у претежном делу томе допринео.

Имајући у виду сложеност чињеничних и правних питања у конкретном предмету, понашање подносиоца захтева као странке у поступку, поступање надлежног парничног суда и значај права за подносиоца захтева, поступање парничног суда не испуњава захтев разумне дужине поступка у смислу члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 10. Закона о парничном поступку у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку. Дакле, у смислу члана 8а и 8б Закона о уређењу судова, предлагачу је повређено право на суђење у разумном року у овом предмету, због чега му припада и примерена накнада због повреде овог права у износу од 20.000,00 динара, која ће, уз налог првостепеном суду да поступак у овом предмету оконча у најкраћем могућем року, представљати адекватну сатисфакцију предлагачу, чиме ће се постићи сврха заштите прописана наведеним законским прописима. Преко одређеног износа накнаде захтев предлагача је одбијен, јер би одређивање накнаде у већем износу било противно циљу коме служи, чиме би се погодновало тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Одлука о трошковима поступка донета је на основу чл. 153, 154. 163. Закона о парничном поступку у вези чл. 28. Закона о ванпарничном поступку. Предлагачу су признати одређени трошкови за састав иницијалног акта и судске таксе у износу од 6.390,00 динара, као и трошкови за састав жалбе, пошто је успео у жалбеном поступку, у износу од 12.000,00 динара - укупно 18.390,00 динара, сагласно Тарифном броју 13. и 16. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Тарифном броју 4. Закона о судским таксама.

На основу чл. 401. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП, у вези чл. 8а, 8б и 8в Закона о уређењу судова, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић